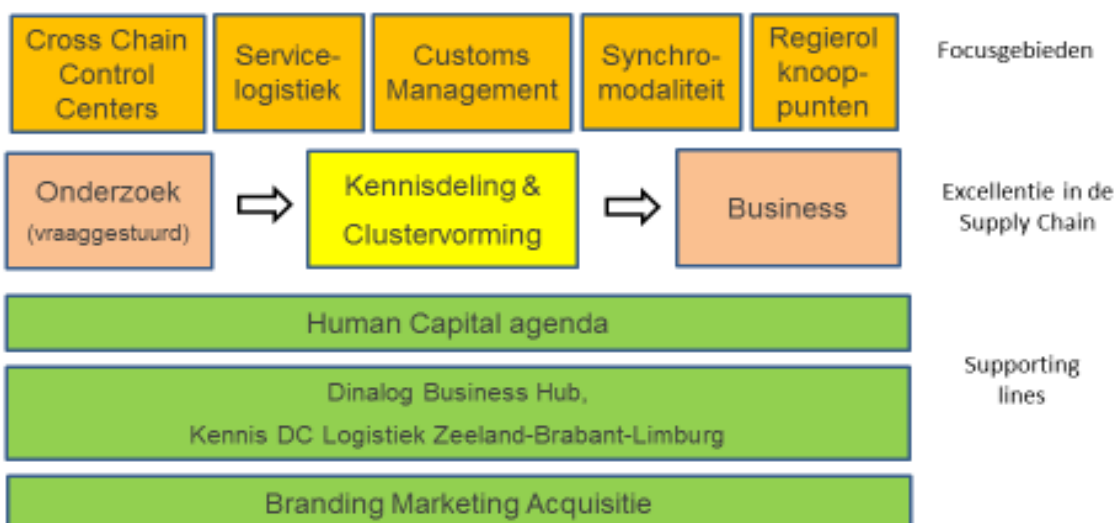

Innovatieprogramma LOGISTIEK Zuid-Nederland

Bedrijven, kennisinstellingen en overheden in Zuid-Nederland delen met de RIS3 dezelfde ambitie. Zuid-Nederland wil Europees koploper worden binnen zeven innovatieve topclusters: Biobased, Logistiek, Maintenance, Life Sciences en Health, AgroFood, High Tech Systems en Materials en Chemie.

Zuid-Nederland heeft binnen het topcluster Logistiek vijf focusgebieden geïdentificeerd die én regionaal onderscheidend zijn én door marktpartijen in Zuid-Nederland als potentieel concurrerend worden bestempeld: Cross Chain Control Centers, Service logistiek, Customs Management, Synchromodaliteit en Regierol van knooppunten. Ook zijn een drietal toepassingsgebieden en een drietal systeemversterkende supportlijnen bepaald, nodig om de beoogde slimme specialisatie van Zuid-Nederland als dé logistieke gateway naar Europa te realiseren. Onderstaande figuur geeft de specifieke focusgebieden, toepassingsgebieden en supportlijnen weer:

Extended Gateway to Europe excellentie in de supply chain

Dit programmakader Logistiek Zuid-Nederland is het resultaat van constructieve samenwerking tussen Delta Region en Brainport 2020 en partners in de as van logistieke hubs van Zeeland en West- en Midden-Brabant (Delta Region / Midpoint), Venlo (Greenport) tot en met Zuid-Limburg (LED) .

Focusgebieden programma Logistiek Zuid-Nederland

Cross Chain Control Centers (4C)

In een 4C worden informatiestromen slim gekoppeld aan goederenstromen. Door gegevens tussen verschillende logistieke ketens uit te wisselen, kan een 4C transporten keten overstijgend organiseren. Door grotere volumes zijn er bijvoorbeeld meer mogelijkheden om spoor en binnenvaart in te zetten als alternatief voor wegvervoer. Ook kan een 4C ervoor zorgen dat de beladingsgraad van voer- en vaartuigen beter wordt benut. Denk hierbij vooral aan het organiseren van retourstromen.

Synchromodaliteit

Synchromodaliteit is multimodaal vervoer waarbij de verlader de beschikbare vervoersmiddelen naast elkaar inzet, of de beslissing over de inzet van de vervoersmiddelen aan een dienstverlener overlaat. Die kiest, binnen afgesproken grenzen, welk vervoersmiddel voor welk traject gebruikt wordt. Vervoersmiddelen zijn spoor, weg, binnenvaart, luchtvracht, short sea, buisleidingen.

Synchromodaliteit is enkel mogelijk middels een optimale informatie-uitwisseling tussen vervoerders, verladers en infrastructuurbeheerders:

- uitbouwen multimodale/ synchromodale infrastructuur, met nadruk op internationale elementen
- uitbreiden verbindingen, met mainports en internationaal
- versterken strategische samenwerkingsrelaties met beide mainports en tussen mainports en achterlandknooppunten
- verbinden van Euregionale netwerken ('orgware')
- opwaarderen verbindingen (bv 7 X 24 uur sluisbediening)
- fijnmazige aansluiting spoor op hoofdstructuur

Regierol van knooppunten

De knooppunten in de corridor bepalen de robuustheid van de Extended Gateway. Daarom is het belangrijk dat deze knooppunten hun regierol uitbouwen. Doel is een netwerksamenwerking binnen de logistieke corridor, waarbij ook de afstand verkleind wordt tussen grote logistieke bedrijven en het MKB .

- uitbouwen sterke logistieke clusters (chemie, agro-food, fashion, boomteelt, medische technologie, papier, staal, logistieke dienstverleners..)
- bundelen goederenstromen
- uitbouw vrachtfunctie luchthavens
- verhogen van toegevoegde waarde (VAL-/VAS-activiteiten, inclusief relatie EDC aftersales en customer care centers)
- ontwikkelen van ketenregie

Service Logistiek

Slimme maakindustrie betekent ook het leveren van services. Bedrijven leveren vaak naast hun producten ook services. Services maken – tegen relatief lage investeringen en met een korte time-to-market – maatwerkoplossingen en duurzame klantrelaties mogelijk, met een verbeterde klanttevredenheid en versterkte concurrentiepositie tot gevolg. Projecten die de ontwikkeling van de service logistiek, vaak in cross-over met het topcluster maintenance, versterken dragen bij aan de excellentie van de Extended Gateway to Europe. Daarbij dient de focus niet alleen te liggen op spare parts maar bijvoorbeeld ook op de logistiek van de benodigde gereedschappen en software voor een optimale routeplanning.

Customs Management

Versterking van de topositie van de Extended Gateway to Europe heeft nadrukkelijk te maken met het efficiënt en effectief managen van alle (informatie)stromen. Trade compliance, bordermanagement en andere douanezaken zijn voor groot belang als je je als Zuid-Nederlandse ondernemer in de logistiek internationaal zaken doet.

Toepassingsgebieden

Er zijn drie toepassingsgebieden geïdentificeerd waarlangs de focusgebieden gerealiseerd worden:

- Onderzoek (vraag gestuurd)
- Kennisdeling en clustervorming
- Business

Stysteemversterkende ontwikkelingen (supporting lines)

Human Capital Agenda

Deze agenda omvat de arbeidsmarkt en de onderwijs- & kennisinfrastructuur. Er wordt met name gedacht aan projecten die de volgende doelen ondersteunen :

- Verhogen zij-instroom naar de logistieke sector
- Toename Intersectorale mobiliteit logistiek, call centers, automotive
- Voldoende goede stageplaatsen (Bedrijven stagebank, Stageregeling ontwerpen, Begeleidingsmodel onderwijs)
- Stimuleren doorlopende leerlijnen logistiek onderwijs (VMBO, MBO, MBO+, HBO en WO), inclusief internationalisering

Versterken kennisinfrastructuur, waaronder ook benutten logistieke kennispositie grensoverschrijdend in de Euregio en/of de Delta Regio.

Dialog Business Hub en KennisDC Logistiek

De bestaande logistieke R&D capaciteit in Zuid-Nederland kan vraaggestuurd versterkt worden. Hierbij is de ambitie een gezond evenwicht te vinden tussen enerzijds projecten met een kennisresultaat aan de achterkant en anderzijds projecten die starten op basis van een businessmodel aan de voorkant.

De Dinalog Business Hub en de Kennis DC's Logistiek zijn daartoe de aangewezen partners voor het bedrijfsleven. Projecten die bijdragen aan een betere vraagsturing vanuit het bedrijfsleven aan de bestaande logistieke R&D capaciteit in Zuid-Nederland versterken de excellentie in de Extended Gateway to Europe.

Branding, Marketing en acquisitie

De Extended Gateway to Europe dient als totaal gepromoot te worden en de knooppunten dienen zich te positioneren als onderdeel daarvan. De gateway wordt excellent op wereldniveau indien de knooppunten ervan zich kunnen specialiseren en profileren op bepaalde goederenstromen (chemie, agro-food, fashion, boomteelt, medische technologie, papier, staal, logistieke dienstverleners..). Deze specialisatie is dan onderdeel van een usp die wereldwijd kan worden uitgespeeld. Projecten die deze supporting line realiseren dragen ertoe bij dat de Extended Gateway to Europe wereldwijd voldoende bekend is bij potentiële investeerders en verladers.

Programma uitvoering Logistiek Zuid-Nederland

Dit samenhangend geheel van focusgebieden, toepassingsgebieden en systeemversterkende supportlijnen vormt de basis van dit innovatieprogramma Logistiek Zuid-Nederland van de samenwerkende triple helix partners Delta Region en Brainport met partners. Dit programma beoogt regionale structuurversterking, innovatiebevordering en kennisvalorisatie in bedrijven. Doel van deze programmatische aanpak van Delta Region en Brainport is om een bijdrage te leveren aan de regionale transitie naar een nieuwe economie en maximale synergie en meerwaarde te creëren voor alle betrokken bedrijven, kennisinstellingen en betrokken overige partijen

Om via toepassing van nieuwe logistieke kennis tot valorisatie te komen, is nodig dat in Zuid-Nederland nieuwe logistieke waardeketens worden ontwikkeld, waarbij alle relevante partijen met elkaar verbonden worden. Nieuwe vormen van samenwerking tussen verladers, dienstverleners, ICT; tussen bedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen, met partners in Vlaanderen en Nordrhein-Westfalen en elders in Europa.

Gelet op de ambitie om OP-Zuid middelen maximaal te laten renderen, zijn Delta Region en Brainport bereid bedrijven en kennisinstellingen behulpzaam te zijn om projectinitiatieven in een vroegtijdig stadium te toetsen aan de bijdrage daarvan aan de focus van het innovatieprogramma Logistiek Zuid-Nederland. Indien passend kan indien gewenst meegedacht worden aan het opwerken van projecten, eventuele opschalingskansen, attenderen op potentiële (grensoverschrijdende) partners, mogelijkheden voor aanvullende financiering et cetera.

Op deze manier wordt meerwaarde en synergie gecreëerd voor zowel het programma Biobased Zuid-Nederland als voor de initiatiefnemers zelf, resulterende in een grotere bijdrage aan het doelstellingen van het OP-Zuid programma. Innovatieprojecten met meerwaarde voor het innovatieprogramma Logistiek Zuid-Nederland zullen door Delta Region en Brainport worden voorzien van een aanbeveling ten behoeve van de onafhankelijke deskundigencommissie OP-Zuid.

De **ambitie** van dit innovatieprogramma is bovendien om samen met logistieke partners uit Vlaanderen en Noordrijn-Westfalen deze regio door te ontwikkelen naar een Europese koploperregio: '**Extended Gateway to Europe**'.

Ambitie: excellente Extended Gateway to Europe

In de jaarlijkse ranglijst van de logistieke hotspots in Nederland zijn per definitie steeds vier regio's uit Zuid-Nederland vertegenwoordigd in de top 5: Venlo-Venray, West-Brabant, Tilburg-Waalwijk, Oss-Veghel-Eindhoven; een sterke logistieke corridor met meerdere logistieke subregio's. Ook de regio Zuid-Limburg ontwikkelt zich steeds tot logistieke hotspot van allure met als kenmerk zeer omvangrijke vervoersstromen en synchromodaliteit (lucht, water, weg, spoor en pipeline) De kwaliteit en knowhow van Logistiek in Zuid-Nederland staat op een internationaal hoog niveau. Daartoe dragen ook de aanwezige kennisinstellingen bij, denk aan Dinalog, NHTV, HZ, Fontys Hogescholen, TU-E, UvT en UM Supply Chain Management en Open Universiteit. Zuid-Nederland vormt één logistieke corridor, zowel vanuit de zeehavens richting het achterland in de zgn. 'blue banana' (Duitsland – Oostenrijk – Zwitserland – Noord-Italië) als tussen de zeehavens onderling.

Hoewel sprake is van een toenemende concurrentie tussen de logistieke regio's in Noordwest-Europa behoudt Zuid-Nederland in alle scenario's haar belangrijke 'Gateway to Europe'-functie. De robuuste logistieke achterlandverbindingen (logistieke corridor) versterken de positie van de mainports Rotterdam en Antwerpen en omgekeerd. Duisburg (1^e binnenvaart haven Europa) en Luik (2^e binnenvaart haven Europa) liggen binnen handbereik

De ambitie is dan ook dat verladers hun toegang tot Europa blijven organiseren via deze corridor, die we ' **Extended Gateway to Europe**' noemen.

De keuze van verladers zal steeds gebaseerd zijn op efficiëntie, daarom is de robuustheid van de corridor zeer belangrijk. Robuust in de zin van aanwezigheid van verschillende vervoersmodi waarbij de corridor zo is uitgebouwd, dat er immer meerdere modi beschikbaar zijn en actueel inzicht in goederenvervoerdata zodat snel ingesprongen kan worden op veranderingen.

Dit innovatieprogramma Logistiek Zuid Nederland richt zich op de meerwaarde van samenwerking in deze logistieke corridor. Dit betekent dat de aandacht gericht is op projecten die hun meerwaarde hebben voor de positionering van Zuid Nederland als the Extended Gateway to Europe.

Enkel het (individueel) versterken van de transportmodaliteiten buisleidingen, weg, water en spoor en lucht is niet voldoende om de huidige logistieke positie van Zuid-Nederland te behouden en versterken. Mondiale bedrijven denken immers in Supply Chain Management (SCM) om hun logistieke ketens zo in te richten dat onder alle omstandigheden de bevoorrading/levering gewaarborgd blijft en financieel optimaal is. In de RIS3 vormt "Smart Logistics" het verzamelbegrip voor de innovatieve kansen in logistieke keten.

Maatschappelijke uitdagingen innovatieprogramma Logistiek Zuid-Nederland

Een efficiënte logistieke corridor levert een belangrijke bijdrage aan de maatschappelijke uitdagingen op gebied van duurzaamheid en tewerkstelling. Modal shift en synchromodaliteit dragen bij aan vermindering van de CO2-uitstoot en reduceren congestie op de weg. Bundeling van stromen is vaak randvoorwaarde voor de modal shift. Dit vraagt niet alleen om beschikbare capaciteit van de modaliteiten, maar met name om inzicht in de stromen (data) om slim te kunnen combineren. Het vergroten van de laadcapaciteit van trucks en het verkorten van de rijafstanden tussen trucks door inzet nieuwe technologie (zelfrijdend/sturend) draagt eveneens bij aan een reductie van de congestie en de bijhorende CO2-uitstoot.

Naast duurzaamheidsaspecten zijn er ook kansen op additionele tewerkstelling, niet alleen door extra vervoersstromen naar Zuid Nederland te halen en daar waarde aan toe te voegen (Value Added Services en Value Added Logistics) maar ook door de regie van internationale supply chains vanuit Zuid-Nederland te organiseren. Tot slot is er de belangrijke rol van Logistiek als enabler van de zes andere innovatieve topclusters, waarmee interessante cross-overs kunnen ontwikkeld worden. Voor de circulaire economie vormt de logistiek van biobased grondstoffen een hoeksteen.